

Jaarverslag 2013

Van de fractievoorzitter Anja Haga

Met drie Statenleden is de ChristenUnie in Fryslân een kleine fractie. Tenminste, dat denkt iedereen. Wat de meesten niet weten, is dat we tijdens de fractievergaderingen toch al snel met tien mensen rond de tafel zitten. Naast de drie Statenleden Wiebo, Ynze en ondergetekende is Jacob Halma actief als commissielid. Daarbij hebben we twee actieve steunfractieleiden, Ewoud van der Wal en Reitze Douma. En uiteraard zijn de fractiemedewerkers Margreet van der Molen en Sipkje Messink ook aanwezig bij de fractievergaderingen. Vrijwel altijd kunnen we rekenen op Frits Tromp namens het provinciaal bestuur en vaak schuift bestuurslid Nico van Bruggen ook aan. Vorig jaar heeft u in het jaarverslag kennis kunnen maken met steunfractielid Alex ten Cate. Inmiddels heeft Alex afscheid genomen van de

fractie. Hij kan het qua tijd helaas niet meer combineren met zijn andere werkzaamheden. Al met al zijn we als kleine fractie dus nog steeds best groot. Gelukkig maar, want vele handen maken licht werk. En zoals het gaat in de politiek: er is altijd genoeg te doen.

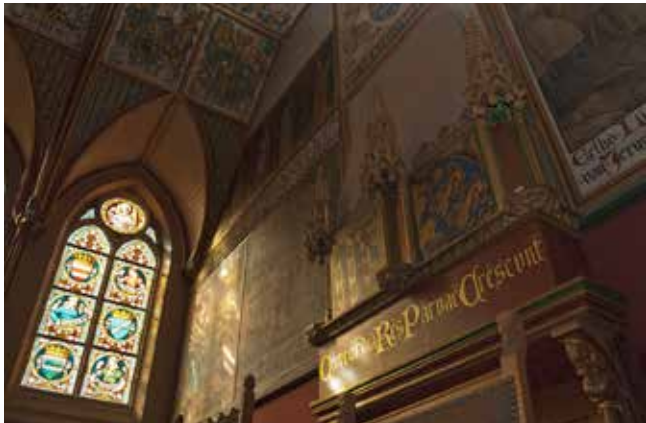
In augustus hebben we, samen met het bestuur, een midterm-review gehouden. Uiteraard kijken we als fractie regelmatig even terug en vooruit, maar één keer in de statenperiode doen we dit uitgebreid. Dat was het afgelopen jaar tijdens het midterm-review. We hebben het hele statenwerk onder de loep genomen: van het stemgedrag van verschillende fracties, de media, de onderlinge samenwerking tot het aantal moties en amendementen dat is aangenomen of verworpen. We hebben met elkaar gekeken hoe we

hiervan kunnen leren en wat we nog beter kunnen doen.

Geloof in Fryslân blijft ons motto; de Bijbel onze inspiratiebron. Van daaruit bepalen we onze speerpunten. Het komende jaar is het laatste jaar van de statenperiode 2011-2015. Altijd een bijzonder jaar, omdat iedereen zich dan erg bewust is van de verkiezingen die eraan komen. Wat ons betreft gebruiken we dit laatste jaar om zoveel mogelijk doelen die we nog niet bereikt hebben tot resultaat te laten komen. Dit lijstje wordt eigenlijk nooit korter want er komen altijd nieuwe doelen bij. Er zijn altijd zaken die de samenleving (nog) mooier kunnen maken. Ook het afgelopen jaar waren er genoeg doelen om ons hard voor te maken. In dit jaarverslag leest u wat we allemaal hebben gedaan en bereikt.

Halverwege de periode

De Statenperiode is in 2013 precies op de helft. Met nog twee jaar te gaan, kijken we terug naar wat gelukt is en blikken we vooruit om nieuwe speerpunten te formuleren. We doen dat op een warme zomerdag in augustus aan de voet van de Waddenzeedijk bij De Zwarte Haan. De fractie heeft zich in twee jaar sterk geprofileerd als de partij die in het bijzonder opkomt voor belangen van Openbaar vervoer,

boeren, duurzaamheid en de positie van het Midden en Klein Bedrijf (MKB) in Fryslân. We houden die focus vast.

De sterke verbinding van de provinciale fractie met zowel de landelijke als de regionale politiek komt tot uiting in de hoorzitting over onderwijs en de actie rondom de winkelsluitingswet en de koopzondagen. Bij de lobby voor het rondje Lauwersmeer en de ontsluiting van Hallum werken we intensief samen met de raadsfracties in de gemeenten. Zo versterken we elkaar.

“ De rechter- en linkerhand: Een uitspraak van Jezus uit de Bergrede luidt: ‘Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet.’ Ik moest hieraan denken tijdens de behandeling op 22 januari j.l. van de onderhoudsbeleidskaders waar wij een amendement op hebben ingediend.

GS stelt voor om alle provinciale infrastructuur op een minimum niveau te onderhouden. Hiermee wordt € 1 miljoen/jaar bespaard. Aan de andere kant is een budget van € 300 miljoen beschikbaar voor het aanjagen van werkgelegenheid in Fryslân (Wurkje foar Fryslân). Toen ik de betrokken gedeputeerde vroeg of dit nu wel consistent beleid was, antwoordt deze dat ‘Wurkje foar Fryslân’ een ander beleidsterrein is van een andere gedeputeerde. De eerste reden voor het amendement was dus: niet consistent beleid.

Een andere reden voor de ChristenUnie fractie om het voorstel te amenderen is dat de veiligheid op fietspaden niet kan worden gegarandeerd. Hoewel we dit konden aantonen uit het provinciale onderhoudshandboek bleef de coalitie volhouden dat voldaan werd aan de veiligheidseisen.

Een derde argument voor ons is dat wij Fryslân mooi willen houden. We proberen het toerisme in onze provincie te promoten. Dan moet je niet de provinciale eigendommen laten verpauperen.

Ons amendement dat we samen met anderen hebben ingediend, haalde het niet. De voltallige coalitie van CDA, FNP en PvdA stemde tegen. Het is wel frustrerend als argumenten niet meer tellen maar andere (coalitie)belangen. Maar ook dat is politiek en we hebben er maar mee te leven. ”

Jacob Halma

Geloof in Fryslân

Christen-zijn roept op tot verantwoordelijkheid:

samen zorgen voor elkaar, voor de **schepping** en voor een **sterke** economie.

#samen

Overheid en samenleving zijn verantwoordelijk voor mensen die

- onder de armoedegrens leven
- verdrukt of gediscrimineerd worden
- niet in staat zijn hun leven goed op orde te krijgen

Daar gaan we #samen iets aan doen!

#schepping

Omdat we verantwoordelijk zijn voor de aarde en alles wat daarop leeft, willen we

- * boeren kunnen ondernemen
- * dieren een goed leven hebben
- * het milieu zo schoon mogelijk blijft

We gaan zorgvuldig met de #schepping om

#sterk

We willen een gezonde economie waarin

- Ondernemers de ruimte hebben om te groeien
- iedereen zijn talenten kan ontwikkelen
- Stad en platteland goed bereikbaar zijn

Een #sterk Fryslân, waar het goed wonen en werken is

Het afgelopen jaar heeft de ChristenUnie Fryslân hard gewerkt om deze drie thema's concreet te maken in de Friese politiek. Een paar voorbeelden treft u aan op de volgende pagina's.

#samen

Kleine scholen

Begin 2013 komt de Onderwijsraad met het ingrijpende advies om basisscholen met minder dan 100 leerlingen op te heffen of samen te voegen. Het brengt de gemoederen in beroering, zeker op het Friese platteland dat relatief veel kleine scholen kent. De ChristenUnie begrijpt de onrust en organiseert een hoorzitting in Jirnsum. Ook houdt de Statenfractie een internetpeiling onder haar leden. Het blijkt dat schoolbestuurders vooral geprikkeld zijn door het veronderstelde verband tussen de kwaliteit van scholen en de grootte ervan. Grote scholen kunnen zwak zijn terwijl kleine scholen prima resultaten laten zien. Vanuit Fryslân klinkt een duidelijk signaal richting de minister: spaar onze kleine scholen!

De uitkomsten van de internetpeiling en de hoorzitting brengt de Statenfractie onder de aandacht van de Tweede Kamerfractie. Die houdt vervolgens ook een landelijke hoorzitting.

Het advies van de onderwijsraad lijkt geen gevolg te krijgen. Totdat de minister bekend maakt de kleine scholentoeslag te willen afschaffen. Met deze extra toeslag kunnen kleine

scholen in verhouding meer leerkrachten aannemen dan volgens het leerlingenaantal mogelijk is. Zonder deze toeslag hebben kleine scholen met minder dan 100 leerlingen geen enkele kans op overleven.

Achter de schermen blijft de ChristenUnie strijden voor behoud van de scholen. Het leidt in 2014 tot succes als bekend wordt gemaakt dat de minister niet zal tornen aan de toeslag in ruil voor de steun die de ChristenUnie landelijk geeft aan de coalitie van VVD en PvdA.

“ Steatekomitee Frysk. Yn 2007 is it Steatekomitee Frysk ynstelt. Ik mei foar ús fraksje hjiryn sitting ha. We binne drok mei alles wat de lobby oangeande de Fryske taal oangiet. Sa bin we dwaande west mei lobby yn de Twadde Keamer om it Frysk ek yn de Grûnwet te krijen, as it Nederlânsk dêr ynkomme soe. Dat lêste is net bart, en dêrom hoecht it Frysk der no ek net yn.

Ek is der yn de foarige steateperioade in besite brocht oan de Europeeske kommisje foar minderheidstalen. Mei har ha we sprutsen oer hoe't it Nederlânske regear omgiet mei it Frysk. We ha witte litten dat der op dat mêd noch wol wat saken ferbettere wurde kinne.

Yn 2013 ha we drok dwaande west oer de taalwet. We ha ús Twadde Keamer fraksjes foarsjoen fan de nedige ynpût en by de behandeling fan de wet siet in grut part fan it Steatekomitee op de tribune. Gert Jan Segers wie wurdfierder foar de ChristenUnie. Mei troch syn ynset is dizze wet troch de Keamer oannommen. ”

Ynze de Boer

Fryske taal en kultuur

Elk kind in Fryslân moet tijdens de basisschooltijd in ieder geval één keer in aanraking komen met datgene wat Friezen bindt, namelijk geschiedenis, taal en cultuur.

En wie kan dat verhaal beter vertellen dan Tresoar? Maar niet elke school heeft de middelen en mogelijkheden om naar Leeuwarden te gaan. Daarom dient de ChristenUnie een motie in waarin Tresoar wordt opgedragen een lesprogramma te maken waarmee bij scholen langs kan worden gegaan. Gedeputeerde De Vries neemt de motie over.

Arbeidshandicap

In economisch slechte tijden is het voor mensen met een arbeidshandicap heel moeilijk om aan een baan te komen. De ChristenUnie wil dat projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van mensen die vanwege lichamelijke of verstandelijke beperking moeilijk aan het werk komen, voorrang krijgen voor financiering uit het NUON vermogen. 'Het geld moet breed worden ingezet en ten goede komen aan de hele Fryske Mienskip', vindt Anja Haga, fractievoorzitter van de ChristenUnie. 'Daar horen deze mensen bij.'

Om te kunnen beoordelen of projecten in aanmerking komen voor financiering uit het NUON geld, stelt Provinciale Staten een set van afwegingscriteria vast. Volgens de ChristenUnie hoort daar ook een sociaal criterium bij ten gunste van mensen met een arbeidshandicap. Deze motie hiervoor krijgt helaas te weinig steun.

In november dient de ChristenUnie een soortgelijke motie in samen met de SP. Deze motie haalt wel een meerderheid.

Fairtrade

Het loopt bepaald geen storm als het gaat om Friese gemeenten die Fairtrade gemeente willen worden. Een klein jaar nadat de campagne hiervoor is gestart, heeft nog geen enkele gemeente zich definitief als Fairtrade gemeente aangemeld, ontdekt de ChristenUnie in augustus van 2013. Daarom stelt de fractie vragen aan gedeputeerde Poepjes. Fryslân wil in 2015 Fairtrade provincie zijn, maar daarvoor moet naast de provincie ook de helft van de Friese gemeenten Fairtrade zijn.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat werk wordt gemaakt van de ambitie Fryslân Fairtrade in 2015. 'Het blijkt dat de huidige inzet geen succes oplevert. Dan moeten we misschien nadenken of er niet een tandje bij moet', zegt Ynze de Boer namens de Statenfractie van de ChristenUnie.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Studenten van Global Goals doen in opdracht van de ChristenUnie onderzoek naar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door het MKB in Fryslân. Het blijkt dat ondernemers wel willen, maar niet precies weten hoe. De ChristenUnie stelt daarom voor om een kennisplatform op te richten en ondernemers te helpen. Dat platform moet van en voor bedrijven zijn. Voor de Provincie is vooral een initiërende rol weggelegd. Ook zou binnen de Provincie Fryslân een duidelijk aanspreekpunt moeten zijn voor zowel MVO als ook Millenniumdoelen en Fairtrade projecten. Nu lopen de projecten nog te veel door elkaar.

Gedeputeerde Hans Konst neemt het rapport van de studenten in ontvangst en zegt toe de uitkomsten van het onderzoek mee te nemen in het nog te formuleren beleid.

Sociaal beleid

Sociaal beleid is geen kerntaak van de provincie, vinden de Staten van Fryslân. Maar wat is opgebouwd door de jaren heen mag niet zomaar verdwijnen. Het moet onderdeel zijn van andere programma's. De ChristenUnie maakt zich daar bezorgd over. In de Algemene Beschouwingen legt Anja Haga de vinger bij de zere plek. 'We lopen een beetje in de mist. Waar komt sociaal beleid precies terecht? Hoe kunnen we dit monitoren?' vraagt ze zich af. De ChristenUnie dient een motie in waarin GS wordt gevraagd hier duidelijkheid in te geven. De motie krijgt steun van de meerderheid van de Staten.

Samenwerken

Fryslân moet waar mogelijk enthousiast samenwerken met de andere provincies in Noord-Nederland ter vergroting van de welvaart in de drie provincies, vindt de ChristenUnie in de Friese Staten. De fractie stemt daarom volmondig in met de Noordvisie 2040, een visie op de ruimtelijk economische ontwikkelingen in het noorden. Niet alle fracties in de Friese Staten zijn overtuigd van het belang van de noordelijke samenwerking. Er is angst dat de Noordvisie als opmaat zal dienen voor een landsdeel Noord waarbij de drie provincies bestuurlijk samengevoegd worden. 'Dat is helemaal niet aan de orde', zegt Wiebo de Vries. 'We willen samen optrekken als het gaat om grote vraagstukken zoals werkgelegenheid, het MKB, scholing, mobiliteit en landbouw. Fryslân heeft veel te bieden in de samenwerking, zoals kennis op het gebied van landbouw, water en veel innovatieve potentie. Op deze gebieden kunnen we zelfs een leidende rol vervullen.'

Succesvolle lobby voor Rondje Lauwersmeer

Een van de plannen waarvoor de ChristenUnie graag geld beschikbaar stelt, is het Rondje Lauwersmeer. Al bij de Kadernota pleit de ChristenUnie hiervoor, maar een motie voor extra geld haalt het niet. Het Rondje Lauwersmeer is een toeristische ontwikkeling waarbij Nationaal Park Lauwersmeer gebied in kaart wordt gebracht, wandelfiets- en vaarwegen beter aan elkaar worden geknoopt en de informatie over het gebied beter toegankelijk wordt gemaakt. Groningen betaalt een fors deel van de kosten en ook het Waddenfonds heeft een bijdrage klaarliggen. Maar doordat de gemeenten Dongeradeel en Kollumerland niet aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen staat de ontwikkeling stil en dreigt het niet door te gaan.

In een uiterste poging om het Rondje Lauwersmeer met een investering van ruim € 3 miljoen veilig te stellen, dient de ChristenUnie in september opnieuw vragen in bij de gedeputeerde.

In december komt het antwoord: Het college maakt er geld voor vrij! 'We zijn hier heel blij mee', zegt Anja Haga. 'Het past heel goed bij de plannen die Fryslân heeft met het

Nationaal Park Lauwersmeer. Dit gebied heeft groeipotentie als het gaat om recreatie en toerisme, maar initiatieven om dit te bevorderen komen slechts mondjesmaat van de grond.'

#schepping

Openbaar Vervoer

Goed openbaar vervoer is belangrijk voor Fryslân. Maar door de jaren heen dreigt verschroming. Zeker op het platteland rijdt het openbaar vervoer in de avonduren nog maar mondjesmaat. Ook als het gaat om bereikbaarheid via het spoor vanuit de rest van Nederland, lijkt Leeuwarden soms aan het voeteneind te liggen. De ChristenUnie houdt GS scherp aan gemaakte afspraken over meer treinen per uur naar Zwolle. In oktober van 2013 lijkt het mis te gaan. De minister van Infrastructuur en Milieu zegt wel te willen investeren in snelheid verhogende maatregelen voor de trein richting Groningen, maar niet naar Leeuwarden. In een motie 'vreemd aan de orde van de dag', die Anja Haga tijdens de Statenvergadering van oktober indient, plaatst de ChristenUnie het onderwerp opnieuw op de agenda. Haga vraagt de gedeputeerde de snelheid verhogende maatregelen in te brengen op het eerstvolgende overleg met de minister over milieu, infrastructuur en ruimte (BO-MIRT). Het levert succes op. In november melden GS dat de minister de wensen van Fryslân zal honoreren. Over het onderwerp schrijft Anja Haga in september een opinieartikel voor de Friese kranten

Klachten over chipkaart

Bij de ChristenUnie komen klachten binnen over het gebruik van de OV-chipkaart. Die is niet op te laden in de

bus, waardoor reizigers vanaf het platteland eerst met een gekocht en dus duurbetaald kaartje naar een grotere kern moeten reizen. Ook blijkt dat Friese reizigers nog steeds een dubbel opstaptarief betalen als ze zowel met de trein van Arriva als met een NS trein reizen. Verder constateren reizigers een prijsverschil tussen het gekochte kaartje uit de automaat en de ritprijs met de OV-chipkaart. Prijsbewuste reizigers doen er goed aan een kaartje te kopen, blijkt uit de afrekening. In alle gevallen stelt de ChristenUnie schriftelijke vragen aan Gedeputeerde Staten.

Fryslân-pas

In een opiniestuk in oktober pleit Anja Haga voor het invoeren van een Fryslân-pas, een OV-dagkaart voor bus en trein in de weekenden, de vakanties en de daluren. Vooral voor toeristen en mensen zonder OV-chipkaart zou dat een uitkomst zijn. In het artikel becijfert Haga dat een reiziger alleen al voor de afstand Bilgaard-MCL in totaal € 8 kwijt is, terwijl de afstand met de OV-chipkaart nog geen € 3 kost. Haga betoogt dat dit geen reclame is voor het OV in Fryslân. Zeker nu met het oog op Ljouwert Kulturele Haadstêd 2018 veel gasten naar Fryslân zullen komen. 'Zij zijn niet op de hoogte van het Nederlandse kaartsysteem. Maak het deze mensen makkelijk om met de trein en bus te reizen. Dat komt

Anja Haga

“Regelmatig krijg ik de vraag of het statenwerk een baan is of een nevenfunctie. Eigenlijk is het statenwerk een nevenfunctie, maar als je wilt kun je de hele week ermee vullen. Het lezen van stukken hoort uiteraard bij het politieke werk. Als fractie bespreken we de stukken in de fractievergadering. Dit doen we gemiddeld twee keer per maand, op maandagavond. De woensdag houden alle Statenleden vrij voor de vergaderingen en werkbezoeken. Deze zijn overdag en 's avonds. Vaak zijn er ook op de andere dagen bezoeken aan bedrijven en instellingen mogelijk. Ik vind werkbezoeken altijd heel inspirerend, omdat je dan echt hoort wat er leeft. Het is maar net hoe druk je het maakt, maar het statenwerk vraagt al snel 16 tot 20 uur per week. Daar zijn de extra uren die de fractievoorzitters maken nog niet bij opgeteld. Zelf ben ik naast het statenwerk onder andere actief als Adviseur voor de Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie. Dit betekent dat mijn week grotendeels gevuld is met politiek. Ik voel dit als een voorrecht. Wat is er mooier dan vanuit je geloof iets te kunnen betekenen voor de maatschappij?”

het hele Openbaar Vervoer in Fryslân ten goede', zegt Haga. Verder vraagt de ChristenUnie in juli aandacht voor de rol van het reizigersplatform ROCOV. Het gebeurt meermalen dat ROCOV pas om advies wordt gevraagd als alles al in kannen in kruiken is. Daarmee wordt de invloed van ROCOV

gemarginaliseerd. In een motie vraagt de ChristenUnie GS de reizigersorganisatie vroeg bij de plannen te betrekken. De Staten van Fryslân geven in meerderheid steun aan de motie.

Station Werpsterhoek

Dankzij de ChristenUnie komt er snel een treinstation bij Werpsterhoek bij de nieuwe woonwijk De Zuidlanden in Leeuwarden en niet pas over tien of vijftien jaar als de wijk is volgebouwd. Een motie hiervoor krijgt steun van de Staten. 'De ChristenUnie vindt dat er vanaf de start van de woonwijk ook Openbaar Vervoer moet zijn', zegt Haga. 'Bewoners hebben zo vanaf het begin de keus om de trein of bus te nemen'.

Ruimte voor Landbouw

De agrarische sector is belangrijk voor de ChristenUnie. Zeker in Fryslân waar boeren gelden als belangrijke dragers van de economie. Boeren zijn bijzondere ondernemers. Ze hebben met levende producten te maken, wat het extra belangrijk maakt dat ze de juiste ruimte krijgen om te ondernemen, te innoveren en te concurreren. Zodat de boer én winst kan maken én op de juiste manier met zijn land en dieren om gaat. Agrarisch ondernemen, met rentmeesterschap en integriteit van dieren als onderliggende waarden, zorgt ervoor dat we niet alleen nu, maar ook in de toekomst voldoende voedsel hebben.

In 2013 vraagt de ChristenUnie meermalen aandacht voor de positie van boeren.

'Geef ruimte aan boeren om te ondernemen', betoogt Anja Haga in een opiniestuk in het Friesch Dagblad in februari. Door regels te stellen als het gaat om dierenwelzijn en stallen, kan schaalvergroting op een goede manier plaatsvinden. 'Wat de ChristenUnie betreft is het belangrijk dat de boer de ruimte krijgt voor een gezond agrarisch bedrijf. Dit betekent dat een boer moet kunnen kiezen voor een kleinschalig bedrijf met weidegang. Dat de boer die zijn bedrijf duurzamer wil maken

dit ook kan doen. Dat een gezinsbedrijf dat wil uitbreiden om rond te kunnen komen de mogelijkheid hiervoor moet hebben. Uiteraard altijd binnen de regels die er zijn. De provincie heeft als taak om te zorgen dat deze regels duidelijk zijn. Dan weten boeren waar ze aan toe zijn en wordt voorkomen dat er megastallen in Fryslân komen', aldus Haga.

Ganzen

Gazen vreten het land van de boeren kaal, ze zijn er in steeds grotere getale en de uitgekeerde schade blijkt steeds minder toereikend. Het dwingt vertegenwoordigers van boeren, jagers, natuurorganisaties en de overheid begin 2013 aan de onderhandelingstafel. In april spreken de Staten van Fryslân over de notitie Gans in Balans als Friese bouwsteen binnen het akkoord. De ChristenUnie pleit ervoor de ganzenpopulatie voortdurend scherp in beeld te houden via het Fauna Registratie Systeem. Anja Haga schrijft er een opinieartikel over.

Landelijk ontstaat een broos akkoord tussen de verschillende partijen. Aan het einde van het jaar blijkt echter dat nog

lang niet alle voorstellen uit het akkoord in maatregelen zijn omgezet. Behalve de ganzenrust, waarbij de ganzen niet bejaagd worden in de winterperiode, is nog niets geregeld. Als de Staten in november gevraagd worden in te stemmen met het akkoord, pleit de ChristenUnie voor uitstel ervan. Voordat het akkoord echter door de Staten kan worden besproken, trekt de LTO de steun aan het akkoord in, waardoor het complete akkoord van tafel is.

Ruimte voor boeren

De ChristenUnie maakt zich grote zorgen om de invoering van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Landelijk vertraagt de invoering ervan keer op keer. Boeren die in de omgeving van natuurgebieden hun bedrijf uitoefenen, hebben daar hinder van. In de PAS wordt berekend hoeveel ontwikkelruimte er is voor boeren in kwetsbare gebieden. Vermindering van activiteit van de ene boer kan leiden tot meer kansen voor een ander. Zolang dat echter niet geregeld is, staan de boerenbedrijven min of meer op slot. De ChristenUnie stelt al in 2012 voor een provinciale depositiebank in te stellen, maar vanwege de snelle invoering van de PAS vindt de gedeputeerde dat onnodig. Inmiddels zijn we twee jaar verder en is de PAS nog steeds niet van kracht. De ChristenUnie blijft de ontwikkelingen op dit dossier volgen en stelt in mei schriftelijke vragen aan de gedeputeerde over de voortgang.

Kavelruil

De ChristenUnie wil het provinciaal kavelruilbureau inzetten om landbouwgrond en natuurgrond met elkaar te ruilen. Doel is om aaneengesloten robuuste natuurgebieden te creëren, die bij voorkeur worden beheerd door één organisatie. Daarnaast wordt door de ruilverkaveling het areaal landbouwgrond vergroot, wat ten goede komt aan boeren. De ChristenUnie stelt hierover in mei vragen aan de gedeputeerde. De IJermieden in de gemeente Achtkarspelen stelt de fractie als voorbeeld. 'Daar wordt al lange tijd geprobeerd natuurgronden te ruilen met landbouwgrond. Maar tot nu toe zonder resultaat.'

Gezinslandbouw

In augustus houdt Europa een enquête onder boeren naar het belang van gezinslandbouw. Maar Friese boeren zijn niet op de hoogte van de enquête en reacties blijven uit. De ChristenUnie onderneemt actie en stelt vragen aan GS. 'Gezinsbedrijven zijn enorm belangrijk voor de landbouw', aldus Anja Haga. Naar aanleiding van de vragen van Anja Haga brengt de provincie de enquête via advertenties onder de aandacht.

Steun voor jonge boeren

Jonge agrariërs kunnen tot 2013 rekenen op steun vanuit het Rijk wanneer ze een bedrijf overnemen of kopen. Provincies doen daar soms nog iets bij op, om de jonge boer nog een extra steuntje in de rug geven. Maar de regeling staat in 2013 onder druk als de landelijke regering de regeling wil overdragen aan de provincies. Er is geld beschikbaar uit Europese fondsen, maar voorwaarde is wel dat in alle provincies dezelfde regels gelden. Het lukt de provincies niet om op één lijn te komen. De ChristenUnie dringt er bij het Friese college op aan een positief geluid te laten horen richting de andere provincies over behoud van de regeling. De fractie stelt hierover schriftelijke vragen aan GS. In antwoord hierop zegt de gedeputeerde dat hij zich hard zal maken voor de inkomstensteun aan jonge boeren.

#sterk

Aandacht voor Fries MKB

In 2011 geven de Staten aan GS de opdracht om grote infrastructurele projecten zo in te richten dat ook het Friese Midden- en Kleinbedrijf hiervan profiteert. Maar als de aanbesteding gaat lopen, blijkt dat er omvangrijke referenties worden gevraagd. Inschrijvers moeten minimaal projecten van ettelijke miljoenen hebben uitgevoerd. Het lijkt erop dat het Friese bedrijfsleven daarmee buiten de boot valt en dat is niet wat de ChristenUnie wil. Wiebo de Vries vraagt GS om opheldering hierover tijdens de vergadering van Provinciale Staten op woensdag 27 februari. De gedeputeerde zegt toe maatregelen te nemen om te voldoen aan de wens van de Staten.

In maart besluiten de Staten van Fryslân tot een grote financiële bijdrage aan de nieuwbouw van de IJshal in Leeuwarden. De ChristenUnie is daar voor. 'Deze ijsbaan is voornamelijk bedoeld voor amateur- en recreatieschaatsers. Voor de breedtesport dus. De ChristenUnie wil dat steunen, meer dan accommodaties voor topsporters.' Ook hier vraagt de ChristenUnie aandacht voor het Friese bedrijfsleven.

Met een motie dwingt de fractie af dat het bestek zo wordt ingericht dat kleine en grote bouwbedrijven dezelfde kansen hebben.

De provincies Groningen en Drenthe doen mee aan het Actieplan Ondernemersvriendelijk Aanbesteden Noord-Nederland. De ChristenUnie wil dat Fryslân zich hierbij aansluit. Doel van het actieplan is het MKB te stimuleren, een speerpunt van de ChristenUnie, maar ook van Fryslân. Wiebo de Vries stelt vragen hierover aan de gedeputeerde. 'De positie van het regionale MKB is diverse keren in de Staten aan de orde geweest. We hebben er als fractie steeds op aangedrongen alles aan te wenden om de positie van het MKB in de regio te versterken. Dit plan is daarvoor gemaakt', aldus Statenlid Wiebo de Vries. 'Dan is het opmerkelijk dat Fryslân niet meedoet.' In een reactie zegt de gedeputeerde dat Fryslân op korte termijn aansluiting zal zoeken bij het Actieplan.

“ Mijn bijdrage voor het jaarverslag over 2012 begon ik met de woorden dat Fryslân verkeerde in een economische crisis. Helaas sloeg de crisis in 2013 nog steeds hard toe. We kunnen stellen dat er meer banen verloren zijn gegaan dan vooraf gedacht. Een lichtpuntje is dat we het zwaarste achter de rug hebben. 2013 stond wat mij betreft in het teken van twee belangrijke onderwerpen. Het eerste is de instelling van het Fûns Skjinne Fryske Energzy. Er wordt 90 miljoen geïnvesteerd in duurzame energie. Met een motie hebben we er voor gezorgd dat Fryslân streeft naar een fossielvrije duurzame samenleving in 2050. Een duidelijke stip op de horizon, met respect voor de schepping. Het tweede grote onderwerp voor 2013 was de investeringsagenda voor Fryslân: Wurkje foar Fryslân. Een forse investering van 300 miljoen uit de NUON-pot (de zogenaamde pake en beppe jilden) in de Fryske mienskip. Het moet bijdragen aan een gezonde economie. Bedrijven zijn gebaat bij werk. Investerings in de Fryske economie zijn een belangrijke pijler voor behoud en creëren van werkgelegenheid. Fryslân oan it wurk! blijft ook in 2014 voor mij een belangrijk motto. ”

Wiebo de Vries

Geld voor gemeenten

Fryslân wil € 300 miljoen in de Friese economie pompen en vraagt inwoners, bedrijven en gemeenten met goede plannen te komen. De ChristenUnie staat achter het plan. Het gaat om geld afkomstig uit de verkoop van NUON aandelen, dus geld van de Friese gemeenschap. Maar de manier waarop het gaat, zint de ChristenUnie niet. 'Niemand heeft de regie in handen. Iedereen buitelt over elkaar heen met mooie plannen. Het geld is al wel drie keer uitgegeven', betoogt Anja Haga. 'Maak als Provincie eerst duidelijk waar je het geld aan uit wilt geven en stel criteria vast. Dan voorkom je veel teleurstelling.'

De ChristenUnie pleit ervoor een deel van het geld te bestemmen voor obstakelvrije plannen van gemeenten die vanwege gebrek aan financiën niet tot uitvoering kunnen komen. De gedeputeerde ziet er wel iets in, maar een motie om dit te regelen wordt door de Staten verworpen.

Duurzame ambitie

In 2016 moet 16% van de energiebehoefte in Fryslân duurzaam worden opgewekt. Maar daarna? De ChristenUnie vindt dat Fryslân in 2050 een fossielvrije provincie moet zijn. Een hoge ambitie, waar een meerderheid van de Staten zich achter schaaft. De Staten stemmen in met de motie waarin aan dorpen en gemeenschappen ruimte wordt gegeven om eigen energie op te wekken. In een opiniërend artikel zegt commissielid Jacob Halma hoe belangrijk het is een ambitie op lange termijn vast te stellen. 'Ik wil de parallel trekken met het zeilen op zee. Je reisdoel is bepaald. De route die je vaart, is afhankelijk van stroom, wind en ondieptes. Van te voren weet je niet precies wanneer je waar overstag moet. Maar bij elke beslissing die je neemt, houd je wel het doel voor ogen. Zo kun je ook energiebeleid maken voor de lange termijn. Stel je geen doel dan kom je nergens.'

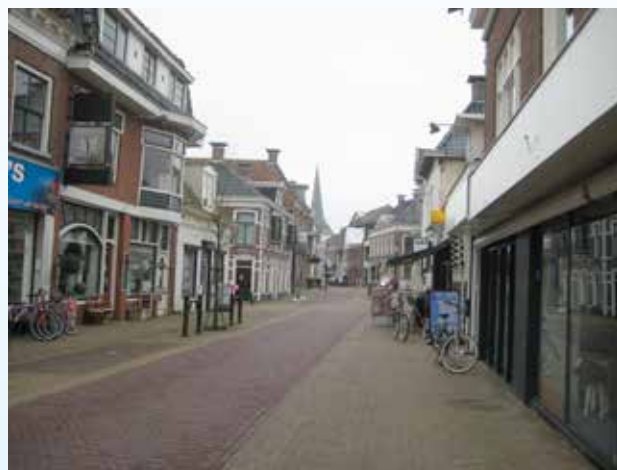
Thialf

In 2013 kiest de schaatsbond KNSB/NSF definitief voor de nog te bouwen schaatstempel Icedôme in Almere boven het nieuwe Thialf. In het Icedôme zullen de grote wedstrijden gehouden worden en ook de trainingsbaan voor topschaatsers zal in de toekomst daar liggen. Gedeputeerde Staten van Fryslân reageren uiterst verbaasd en teleurgesteld. De ChristenUnie stelt vragen bij deze reactie.

Koopzondagen

Gemeenten mogen sinds mei 2013 zelf bepalen of en hoeveel koopzondagen ze willen toestaan. ChristenUnie wil dat de provincie ervoor zorgt dat gemeenten onderling afspraken maken over het aantal koopzondagen en stelt vragen aan het college van Gedeputeerde Staten. 'Zonder onderlinge afspraken bestaat de kans dat alle gemeenten elke zondag de winkels openen. Voor kleine winkeliers is dat financieel niet op te brengen', zegt Wiebo de Vries. 'Wij willen voorkomen dat de middenstand in Fryslân verdwijnt.'

Door het aantal koopzondagen te spreiden over de provincie kunnen consumenten wel winkelen, maar is de kleine winkelier niet verplicht om elke zondag open te zijn. Dit laatste is voor kleine winkeliers vaak niet haalbaar. Voor grote winkelketens is het geen probleem om elke zondag de deuren te openen. 'De provincie moet een gesprek organiseren tussen verschillende gemeenten zodat er afspraken komen over het aantal koopzondagen', aldus De Vries. 'Dat voorkomt dat kleine winkeliers ten onder gaan aan de economische rat race.' Een motie om dit gesprek te bewerkstelligen wordt door de overige partijen in de Staten 'fersmiten'.

Terecht, zo blijkt als in november het feitenrelaas over Thialf op tafel ligt. Want daaruit blijkt klip en klaar dat de keuze voor Thialf als topschaatsbaan al lange tijd onzeker is. Dat GS dat niet aan de Staten meedelen komt gedeputeerde Hans Konst op een motie van wantrouwen te staan, die steun krijgt van de voltallige oppositie.

Fractie in Actie

Met enige regelmaat gaat de fractie van de ChristenUnie op werkbezoek. Soms bij een bedrijf of instelling, een andere keer bij een maatschappelijke organisatie of een gemeente. Een korte bloemlezing volgt hieronder. Op onze website staan verslagen van alle werkbezoeken uit 2013.

Musea

Een verontruste brief van het bestuur van het museum Aldfaers Erf in Allingawier brengt de fractie naar Noordwest Fryslân. De fractie kijkt zijn ogen uit in de authentieke panden die grotendeels zichzelf bedruipen. Het museum werkt veel samen met mensen die een dagbesteding zoeken. Vaak van Talant of Philadelphia. 'Ze leren hier wat arbeidsritme inhoudt en ze ontdekken wat collega's voor elkaar kunnen betekenen. Dit is een win-win situatie voor beide partijen', zegt begeleider Hille Bergsma.

Smallingerland

Smallingerland bruist van activiteit. Overal wordt gebouwd of gegraven met veel aandacht voor duurzaamheid. Innovatie is het kernwoord. Dat blijkt tijdens het werkbezoek dat de Statenfractie ChristenUnie op uitnodiging van het college daar brengt. Bijzondere aandacht gaat uit naar het Innovatiecluster; een aantal bedrijven dat zich bezighoudt

met de ontwikkeling, productie en verkoop van High Tech producten. Smallingerland en de Provincie Fryslân ondersteunen dit cluster met raad en daad. Met het college spreekt de fractie over de ontwikkelingen met betrekking tot de haven van Drachten, centrumontwikkeling, de bereikbaarheid en het cultureel centrum De Lawei.

“Ik mag de baan als fractiemedewerker combineren met het raadswerk voor de ChristenUnie in Kollumerland c.a.. Een handige combinatie die soms tot mooie resultaten leidt. Neem nu het Rondje Lauwersmeer. Een kansrijke toeristische ontwikkeling waarbij fiets-, vaar-, ruiter- en wandelpaden worden verbeterd en aan elkaar geknoopt. Ook krijgen bezoekers van het gebied veel meer informatie over het Nationaal Park Lauwersmeer.

Op een raadsvergadering in Kollumerland wordt gemeld dat dit prachtige project dat grotendeels vanuit het Waddenfonds wordt betaald, wegens geldgebrek moet sneuvelen. Dat zou jammer zijn en niet passen bij de inzet van de ChristenUnie om toerisme in Noordoost Fryslân te versterken. Anja Haga besluit zich in de Staten voor het Rondje Lauwersmeer in te gaan zetten. Tijdens de behandeling van de Kadernota vraagt ze aandacht voor het Rondje maar ze krijgt de handen niet op elkaar voor extra geld. Er volgt veel lobbywerk en in het najaar stelt de fractie opnieuw vragen aan GS. Het antwoord is positief: Fryslân neemt de ontbrekende gelden voor zijn rekening. Het rondje Lauwersmeer gaat door!”

Margreet van der Molen

Gastvrij Fryslân

Ter voorbereiding op de discussie over het nieuwe toerisme en marketing programma Gastvrij Fryslân, steekt Ynze de Boer zijn licht op bij de oosterburen en praat met de directeur van Marketing Oost in Zwolle, Henk van Voornveld. Boordevol ideeën over nieuwe toeristische ontwikkelingen keert hij weer naar Fryslân. Maar de bespreking van het programma Gastvrij Fryslân laat nog op zich wachten. Pas in 2014 zullen de Staten over het programma besluiten.

Jeugdzorg

De provincie draagt de verantwoordelijkheid voor de Jeugdzorg per 1 januari 2015 over aan de gemeenten. Die overdracht gaat gepaard met een verandering in de aanpak van Jeugdzorg. Er wordt meer nadruk gelegd op preventie om te voorkomen dat jongeren en gezinnen verder ontsporen. Gemeenten krijgen grote verantwoordelijkheid, maar weten nog nauwelijks hoe het er uit gaat zien. In april houdt de Statenfractie daarom een bijeenkomst met raadsleden en wethouders om samen een koers uit te zetten.

Bijpraten met college in Harlingen

Het gemeentebestuur van Harlingen nodigt in mei de Statenfractie uit voor een bezoek. Tijdens een lunchbijeenkomst praat burgemeester Sluiter de Statenfractie bij over herindeling, de plannen van de gemeente voor de aanleg van een cruise-kade, de investeringen in de Industriehaven en het opknappen van diverse monumentale panden in het centrum van Harlingen via de Hein Buisman stichting. Voor deze drie grote investeringen wil de gemeente Harlingen een beroep doen op het NUON fonds.

On tour bij de boer

Fractievoorzitter Anja Haga gaat in de herfstvakantie stage lopen bij verschillende boeren in Fryslân. 'We zeggen dat boeren een belangrijke pijler zijn onder de Friese economie. In de Staten hebben we het vaak over onderwerpen die de landbouw raken. Ik wil graag weten wat boeren beweegt, wat ze tegenkomen in hun bedrijf en hoe ze tegen de Provincie aankijken', zegt Anja Haga. Daarom praat ze niet alleen met boeren, maar steekt ze ook de handen uit de mouwen op de verschillende bedrijven.

Windmolens

Als de sneeuw nog op het land ligt, gaat de fractie van de ChristenUnie op bezoek bij Lolle Hylkema, een boer in Tjerkwerd die boert volgens de principes van Pure Graze. 'Tûk wêze en natuerlike boarnen brûke', noemt hij het zelf. Koeien worden laat op stal gezet en in het vroege voorjaar al weer naar de wei gebracht. Krachtvoer wordt minimaal gegeven en de koeien wisselen vaak van perceel. De skyline achter zijn boerderij wordt gedomineerd door windmolens waarvan hij mede-eigenaar is. Met Hylkema praat de fractie ondermeer over windenergie.

Eurofractie op bezoek

Eind 2013 komt Peter van Dalen van de Eurofractie van de ChristenUnie met zijn medewerkers op bezoek in Fryslân. Samen met de Statenfractie, fractiemedewerkers, raadsleden van Leeuwarden en Harlingen worden bezoeken afgelegd bij Wetsus, Dairy Campus en vleespluimveebedrijf Jukema in Sexbierum.

Van Dalen wil met zijn bezoek aan Fryslân vooral de verbinding leggen tussen de regio's en Europa. 'Veel van wat we in Europa besluiten, heeft grote effecten in de regio.'

Ecostyle

'Neem een handvol modder uit de tuin en je hebt meer leven in je hand dan er op aarde aan mensen wonen.' Een fascinerende opmerking, opgetekend uit de mond van Anne Jan Zwart, directeur van ECOstyle Holding BV in Appelscha. De ChristenUnie brengt een bezoek aan dit innovatieve bedrijf dat zich bezighoudt met de ontwikkeling van ecologisch verantwoorde producten voor bodem, plant en dier.

ECOstyle staat aan de wieg van ECOmunitypark in Oosterwolde. Een businesspark volgens een vernieuwend concept waarvoor inspiratie is opgedaan in Londen. Het bedrijf zal hierheen verhuizen. Het ECOmunitypark krijgt als eerste een BREEAM certificering waarmee wordt aangeduid dat het gaat om een zeer verantwoord en duurzaam concept.

Festivals

De ChristenUnie is graag aanwezig op christelijke festivals in Fryslân. De stand staat dit jaar op het Festival 316 in Ureterp en in Veenklooster tijdens de Zendingsfeesten. Er worden veel goede gesprekken gevoerd over politieke onderwerpen.

“ Sprak ik vorig jaar over een gedeelde werkomgeving (SharePoint) die in 2013 verder zou groeien, dan kan ik nu zeggen dat die omgeving steeds beter gevuld en gebruikt wordt. Er zijn echter zaken die we helaas niet zelf kunnen oplossen, maar waarvoor we deskundige hulp nodig hebben. Het blijft dus toch een ietwat ingewikkeld gebeuren.

Het is alweer het derde jaar dat we in het (ver)nieuw(d)e provinciehuis werken en dat voelt nog altijd goed. Het wordt een beetje een 'twadde hûs' met fijne collega's ook van de andere partijen. Al ben je het niet altijd met elkaar eens, de onderlinge sfeer is goed.

Dat merk ik op het moment als ik in het voorjaar plotseling onderuit ga en een aantal maanden verstek moet laten gaan. In februari was ik begonnen met extra beleidsuren naast mijn secretariële uren en in maart moet de fractie het weer zonder mij doen. Gelukkig is er in september een nieuwe start mogelijk, een herkansing, waarvoor ik de Here dank.

Speerpunten zijn onderwerpen van de commissie Boarger & Mienskip, de zogenaamde 'softe sector', zoals bestuur, toerisme, sociaal beleid, cultuur, taal en onderwijs.

Boeiend en interessant. Gewapend met meer kennis en kunde betreed ik enthousiast 2014. ”

Sipkje Messink-Breen

Ambulancepost

De Veiligheidsregio Fryslân heeft een centrale ambulancepost in Drachten bij Kijlstra. De fractie gaat er op bezoek en praat met de directeuren over aanrijtijden op het Friese platteland. Ook de CU fractie van Smallingerland schuift aan bij dit gesprek.

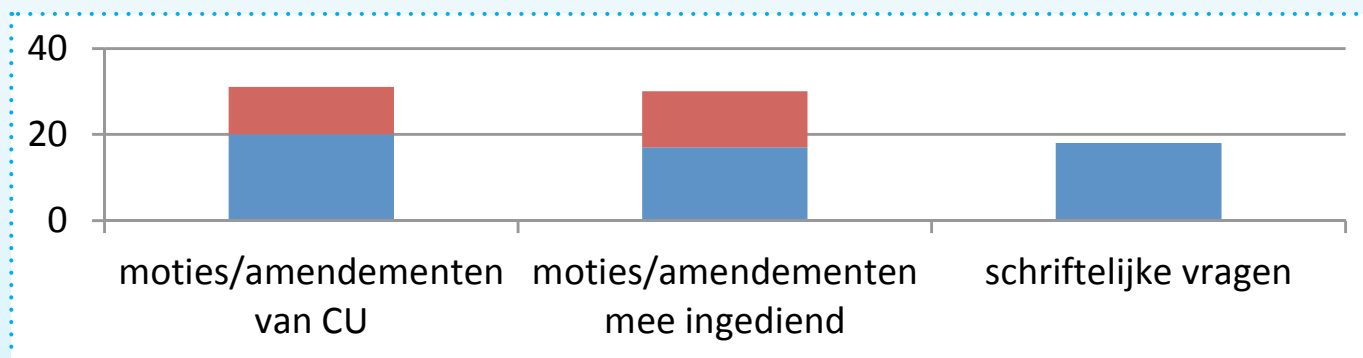
Meestal worden de aanrijtijden niet gehaald, erkent Roelof Kijlstra, directeur Ambulancezorg. Daarom moeten er meer ambulanceposten worden ingericht waarop in totaal zestig extra mensen werken. Tegelijkertijd blijft het aantal ritten

gelijk en ook het aantal handelingen dat het personeel uitvoert, wordt niet hoger. Dit leidt ertoe dat mensen minder vaak een verrichting uitvoeren en het gevaar dreigt dat personeel in dat geval minder ervaren raakt en dus aan kwaliteit inboet.

Kijlstra heeft tot 2018 de verantwoordelijkheid voor het Ambulancevervoer. Daarna volgt een nieuwe aanbesteding door het Rijk. Met als doel meer concurrentie te realiseren tussen aanbieders van ambulancezorg. De directeuren van Kijlstra zien dat in Fryslân niet direct gebeuren.

Fractiewerk in cijfers

- Niet aangenomen
- aangenomen

De fractie dient 31 moties en amendementen in. Daarvan worden 20 aangenomen. Daarnaast dienen we nog 30 moties en amendementen in met andere partijen. Daarvan krijgen 17 een meerderheid.

In 2013 stellen we 18 keer schriftelijke vragen aan GS over uiteenlopende onderwerpen. De persberichten die we sturen naar kranten worden in veel gevallen geplaatst. In totaal staat de ChristenUnie dit jaar 94 keer in de Friese media.

Wilt u op de hoogte blijven van de activiteiten van de fractie? Abonneer u dan op onze gratis nieuwsflits die elke maand verschijnt.

Dat kunt u doen op onze site www.fryslan.christenunie.nl
Ook kunt u ons volgen op Twitter: www.twitter.com/cufryslan

“ De Statenfractie ervaar ik als een hecht team waarin ieders inbreng gewaardeerd wordt. Als afgestudeerde jongere is dit een leerzame omgeving, je leert hoe besluiten tot stand komen en waarom de fractie bepaalde standpunten inneemt. In de provinciale politiek vind ik de takendiscussie heel interessant, het is namelijk niet altijd duidelijk in hoeverre de provincie een taak heeft bij een bepaald onderwerp. Een voorbeeld hiervan is visserij, in deze sector speelt Europese regelgeving een belangrijke rol. Het is dan interessant om te ontdekken dat de provincie wel degelijk wat voor deze sector kan doen. Wat ik sterk vind aan de fractie is dat het lukt om bepaalde onderwerpen aan zich te binden, met name bij openbaar vervoer, landbouw lukt dit heel goed. Kortom, ik ben blij om aan dit professionele team bij te dragen. ”

Ewoud van der Wal

“ Als ‘provinciale-rookie’ kwam ik de fractie binnen. Met mijn 61 levensjaren kwam ik terecht in de directe provinciale politiek. Ik ben jaren zeer sceptisch geweest over de rol van de Provinciale Staten en over die van het Waterschap in het bijzonder. Opheffen was mijn devies. Inmiddels ben ik daar genuanceerder over gaan denken. Toch gek dan in een provinciale fractie van de ChristenUnie terecht te komen. Als kandidaat op de achtste plaats op de lijst voor de verkiezingen in 2011, verwacht je niet spoedig te worden ingeschakeld. Dus toch!! Sinds oktober 2013 maak ik deel uit van de fractie en tot januari 2014 ben ik bezig geweest thuis te raken in de ‘materie’; die is lastiger en omvangrijker dan ik had aangenomen. Mijn bijzondere aandacht heeft economische zaken en sociale zaken/werkgelegenheid; daaronder vallen oa het Waddenfonds, de afvalverbranding in Harlingen en het openbaar vervoer. Alles ter ondersteuning van de zittende Statenleden. Verwachtingsvol hoop ik, beïnvloed door de Geest, in 2014 een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan provinciale politiek. In het volgende jaarverslag hoop ik een aantal resultaten te kunnen beschrijven ”

Reitze Douma